

27. november 2020  
Sagsnr.: 18/04823 (NMK-510-01109)  
Klagenr.: 1000435 Klage ID: 228912)  
SRI

## **AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET**

### **STADFÆSTELSE i sag om registrering af beskyttet eng i Slagelse Kommune**

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4, jf. 78, stk. 1, 1. pkt.<sup>1</sup>

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Slagelse Kommunes afgørelse af 13. november 2017 om registrering af beskyttet eng på matr. nr. F 1 Kirke Stillinge By, Kirke Stillinge, beliggende A 1 , 4200 Slagelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet<sup>2</sup> og gebyrbekendtgørelsens § 2.<sup>3</sup> Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG  
FØDEVAREKLAGENÆVNET**  
Toldboden 2  
8800 Viborg  
  
Tlf. 72 40 56 00  
CVR-nr. 37795526  
EAN-nr. 5798000026070  
nh@naevneneshus.dk  
www.naevneneshus.dk

<sup>1</sup> Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

<sup>2</sup> Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

<sup>3</sup> Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

## **1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet**

Afgørelsen er den 8. december 2017 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har anført, at det omhandlede areal ikke har karakter af eng, da ejendommen er købt som landbrugsjord i 1969 og har været dyrket med roer og korn i mange år forud herfor. Klager har siden overtagelsen plejet arealet til brug for jagt, herunder plantet træer og buske samt gravet en sø.

Klager har videre anført, at § 3-beskyttelsen medfører, at ejendommens værdi forringes, og at den bliver vanskelig at sælge. Klager har ikke mulighed for at pleje arealet længere, hvorfor det er groet til i gyldenris og brændenælder til skade for naturen.

## **2. Sagens oplysninger**

### **2.1 Ejendommen/området**

Det fremgår af Danmarks Miljøportal,<sup>4</sup> at ejendommen ligger ved Stillinge Strand ca. 8 km vest for Slagelse og ca. 400 m fra kysten.

Det i sagen omhandlende areal på ejendommen dækker ca. 1,8 ha og ligger i fladt og lavtliggende terræn,<sup>5</sup> hvor jordbunden er saltvandssand.<sup>6</sup> Arealet afgrænses mod nord af et vandløb (Bilsø Å).

Det fremgår videre, at det omhandlede areal er registreret omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som fersk eng. Registreringen indgår i en registrering af sammenhængende enge, moser og søer, der dækker mere end 25 ha.

Af Danmarks Miljøportal (Naturdata) fremgår, at det omhandlede areal blev besigtiget den 23. juni 2009 af Slagelse Kommune, i hvilken forbindelse kommunen betegnede arealet som beskyttet natur i form af mose og kær. Kommunen beskrev arealet som et moseareal grænsende mod agerland og sommerhuse. Arealet var tilplantet med træer og buske i forbindelse med jagtinteresser. Der var dræn, som blev vedligeholdt. Trækroner dækkede en betydelig del af arealet, og 10-30 % af arealet blev holdt som lysåbne stier ved slåning med le eller græsslåmaskine. Der var ikke tydelige påvirkninger af landbrugsdrift. Afvandingen af arealet var tydelig, men fugtigbundsplanter forekom udbredt. Der blev registreret 55 plantearter på arealet – herunder rød-el, angelik, draphavre, sylt-star, dunet dueurt, feber-nellikerod, tudsesiv, sump-forglemmigej, eng-forglemmigej, rørgræs, tagrør, rynket rose, arter af pil, stor nælde og muse-vikke, hvoraf 8 er stjernearter, 0 er indikatorarter og 2 er problemarter. Arealets naturtilstand var estimeret til moderat.

<sup>4</sup> Arealinfo, <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>

<sup>5</sup> Jf. terrænkoter i Danmarks Miljøportal ligger arealet i kote-intervallet ca. 0,5-1 meter og indgår i et større lavbundsområde.

<sup>6</sup> Jf. GEUS, jordartskort 1:25.000, Danmarks Miljøportal.

Arealet blev atter besigtiget af kommunen den 11. oktober 2017, i hvilken forbindelse kommunen betegnede arealet som beskyttet natur i form af fersk eng, der var kulturpåvirket. Kommunen beskrev arealet som eng med pletvis karakter af mose. Engen var lavtliggende og jordbunden var tørveholdig oven på sand. Der var blevet plantet træer og buske før 1992. En betydelig del af arealet var lysåbent i form af stier/jagtspor. Afvandingen af arealet var tydelig, men fugtigbundsplanter forekom udbredt. Der blev registreret 41 plantearter på arealet – herunder knæbøjet rævehale, krybhvene, tagrør, rørgræs, stor nælde, sildig gyldenris, skvalderkål, hjortetrøst, prikbladet perikon, lav ranunkel, sump-snerre, kattehale, vorte-birk, rødgran, slåen, arter af pil, og havtorn, hvoraf 6 er stjernearter, 0 er indikatorarter og 9 er problemarter. Arealets naturtilstand var estimeret til ringe.<sup>7</sup>

## *2.2 Den påklagede afgørelse*

Slagelse Kommune har den 13. november 2017 efter forespørgsel fra klager meddelt, at det omhandlende areal på matr. nr. F 1 Kirke Stillinge By, Kirke Stillinge opfylder kriterierne for at være en beskyttet eng, jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Derudover har kommunen vurderet, at en ca. 400 m<sup>2</sup> stor sø i den østlige del af engen også er beskyttet.

Slagelse Kommune har som begrundelse anført, at engen er over 2.500 m<sup>2</sup> og har en vegetation, der er karakteristisk for naturområder med fugtig/halvfugtig bund, og typisk for næringsrige enge/kulturenge og visse mosetyper.

Slagelse Kommune har i afgørelsen oplyst, at arealet har været vejledende registreret som fersk eng siden 1993, og at registreringen blev fastholdt ved kommunens besigtigelse i 2009. Det fremgår af afgørelsen, at området drives med jagt- og naturinteresser for øje. Klager har oplyst til kommunen, at der ikke er indgået nogen aftale med det offentlige om en bestemt driftsform på arealet.

Det fremgår af afgørelsen, at Slagelse Kommune på baggrund af luftfotos har vurderet, at det pågældende areal ikke har været omlagt inden for en periode på 7-10 år, idet arealet ikke har været i omdrift siden 1971. Kommunen har ligeledes vurderet, at det samlede engområde dækker ca. 1,6 ha, og at området ligger lavt i terrænet. Langs den nordlige del af matriklen løber Bildsø Å.

Videre har kommunen oplyst i afgørelsen, at der ved kommunens bestigelse af arealet den 11. oktober 2017 også var forekomst af arter, som ikke er tilknyttet udpræget fugtig bund, men som også kan forekomme på såvel fugtige som mere tørre biotoper: eng-rottehale, eng-rapgræs, rød svingel, almindelig rapgræs, almindelig røllike, stor-nælde og sildig gyldenris.

<sup>7</sup> Kommunens besigtigelsesnotat ses her; <https://naturereport.miljoeportal.dk/794699>

Derudover blev der fundet arter, der er knyttet til tør bund: draphavre, almindelig kvik, skvalderkål, ager tidsel, prikbladet perikon og rynket rose. I klyngerne af træer og buske blev der blandt andet konstateret rød-el, birk, rød kornel, liguster, rødgran, blomme, æbletræer, slåen, hyld, forskellige piletræer, havtorn og ask. Bevoksningen i klyngerne med træer og buske var så tæt, at der ikke var en undervegetation til stede.

### **3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse**

#### *3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger*

Efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4, må der ikke foretages ændringer i tilstanden af ferske enge, når sådan en naturtype enkeltvis eller sammen med andre naturtyper er større end 2.500 m<sup>2</sup>.

Kriterier for beskyttelse af natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 fremgår bl.a. af registreringsvejledningen<sup>8</sup> og vejledningen om beskyttet natur.<sup>9</sup>

Ferske enge skabes ved menneskets påvirkning. Enge kan således være dannet ved slåning eller græsning af naturlige kærsumfund eller ved fældning af elle-, aske-, birke- eller pilledominerede sumpskove med efterfølgende slåning eller græsning. Den menneskelige påvirkning med slåning, græsning og evt. omlægning og gødskning kan være mere eller mindre intensiv, hvorved der kan dannes de såkaldte naturenge og kulturenge. Naturenge er generelt artsrige og indeholder en række sjældnere og fåtallige plante- og dyrearter, mens kulturenge ofte vil være mindre artsrige end naturenge og ikke indeholde sjældne arter.

Naturbeskyttelseslovens § 3 sonderer ikke mellem natureng og kultureng, begge typer ferske enge er beskyttet, hvis de opfylder lovens kriterier herom. Naturenge er relativt fugtige, aldrig eller sjældent omlagte ferske enge med græsning eller høslæt og en dominans af vilde græsser og urter. Kulturenge er ferske enge, som regelmæssigt bliver omlagt, navnlig for at sikre bedre græsningsmuligheder. Almindelige dyrkede marker og kulturgræsmarker, som omlægges hyppigere end hvert 7.-10. år, eller hvor der flere gange inden for denne periode høstes mellemafgroder, betragtes ikke som ferske enge i lovens forstand. Engene er relativt lavtliggende – typisk på fugtig jordbund i fx ådale, omkring søer og moser eller på gammel søbund eller hævet havbund.

På grund af den naturlige dynamik kan arealer over en årrække ”vokse” sig henholdsvis ind eller ud af § 3-beskyttelsen. Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter de arealer, der til enhver tid opfylder lovens kriterier for at være en beskyttet naturtype.

<sup>8</sup> Vejledning om registrering af beskyttede naturtyper, Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, 1993, [https://mst.dk/media/113519/vejled\\_1\\_.pdf](https://mst.dk/media/113519/vejled_1_.pdf)

<sup>9</sup> Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3 beskyttede naturtyper, Miljøstyrelsen, december 2019, <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2019/12/978-87-7038-139-0.pdf>

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det omhandlede areal opfylder betingelserne for at udgøre en beskyttet eng i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4.

Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at det omhandlede areal er et udpræget lav- og fugtigbundsareal, og at det har en beliggenhed, som er typisk for ferske enge. Nævnet har særligt lagt vægt på arealets lave beliggenhed, tilstedeværelsen af vandløb og jordbundsforhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer på baggrund af tolkning af luftfotos frem til 2017, at arealet ikke er blevet opdyrket eller drevet intensivt i en lang årrække op til 2017, hvor det fremstod som et naturareal. Nævnet bemærker, at den foretagne slåning af stier på arealet kan fremme udviklingen af fersk eng.

Nævnet er desuden enig med kommunen i, at vegetationen, der blev registreret på det omhandlede areal i 2017, i det væsentligste kan betegnes som vådbundsvegetation, som er typisk for typer af ferske enge og er i overensstemmelse med beskrivelser i registreringsvejledningen og vejledningen om beskyttet natur.

Det af klager anførte om, at ejendommen er købt i 1969, og at der i lang tid forud herfor har været dyrket afgrøder, kan ikke føre til en anden vurdering. Nævnet bemærker i den forbindelse, at det anførte ikke udelukker, at arealet efterfølgende kan udvikle sig til fersk eng, hvis arealet gennem en del år (mere end 7-10 år) har været uden intensiv drift, hvorved naturlig vådbunds- og engvegetation mv. har indfundet sig.

### *3.2 Gebyr*

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

### *3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse*

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Slagelse Kommunes afgørelse af 13. november 2017 om registrering af beskyttet eng på matr. nr. F 1 Kirke Stillinge By, Kirke Stillinge, beliggende A 1 , 4200 Slagelse.